

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу

«Методика організації краєзнавчо-туристичної роботи»

Обсяг	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Семестр, рік	4 семестр, 2 рік
День, час, місце	За розкладом
Викладач	Приходько Зоя Володимирівна, к.геогр.н., доцент
Контактний телефон	0980427682
E-mail	geotourism@onu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: середа, 15.00-16.00, п'ятниця, 15.00-16.00 Онлайн: (за попередньою домовленістю) 17.00-21.00 - Viber, Telegram, відеоконференція Zoom

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація можлива під час проведення консультацій за очним принципом (offline), або дистанційно (online) за допомогою Viber, Telegram, Zoom (за попередньою домовленістю). Комунікація може бути здійснена також з використанням E-mail. При цьому необхідно вказувати своє прізвище, ім'я, курс, факультет та назву курсу. Вирішення робочих питань можливо за вказаним номером телефону.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення дисципліни – сучасна структура, зміст і завдання краєзнавчо-туристичної роботи при проведенні туристично-краєзнавчих досліджень, організація навчально-виховного процесу та його методолого-методичне забезпечення.

Пререквізити курсу: лекційний курс та практичні заняття з курсу «Методика організації краєзнавчо-туристичної роботи» викладається після засвоєння студентами наступних дисциплін: «Основи суспільної географії», та низки вибіркових, таких як «Соціальна географія» та ін.

Мета курсу -ознайомити з історією, теорією і практикою краєзнавчо-туристичної діяльності, зокрема із структурою, класифікацією видів та напрямів краєзнавства, особливостями проведення тематичних краєзнавчих досліджень тощо, сформуванню у студентів організаційно-методичні навички і вміння щодо організації в шкільних умовах вивчення рідного краю і використання краєзнавчого матеріалу у навчально-виховному процесі.

Завдання – сформуванню у студентів відповідні уміння і компетентності та основи педагогічної майстерності, що базуються на знаннях теоретичних і методолого-методичних основ організації краєзнавчо-туристичної діяльності в закладах освіти, приміненні раціональних методів, прийомів і технологій, засобів навчання і практичної підготовки фахівців зазначеного курсу.

Очікувані результати. Здобувач повинен: *знати:*

- основні особливості позаурочної форми навчання;
- природні ресурси території та об'єкти ПЗФ, знати їх географію;
- окремі навчальні елементи з врахуванням вікових особливостей учнів;

- сутність наукової проблеми, чинники розвитку та наслідки функціонування тих чи інших напрямів географічного дослідження території;

вміти:

– організовувати та проводити навчання географії у вигляді екскурсії, географічного вечора, олімпіади, турніру та інше.

- характеризувати природні ресурси території та об'єкти ПЗФ, знати їх географію;

- аналізувати стан використання природних ресурсів та природоохоронної роботи у межах своєї місцевості.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (24 год.) та практичних (16 год.), організації самостійної роботи студентів (50 год.).

Під час викладання дисципліни будуть використовуватися наступні методи навчання: словесні (лекція, евристична бесіда, дискусія); наочні (ілюстрація у вигляді мультимедійних демонстрацій); практичні (лабораторні роботи); робота з інтернет- та/або картографічними джерелами, готовими базами геоданих (під керівництвом викладача та/або самостійно) для пошуку географічних даних для певних територій, виконання індивідуальних самостійних завдань. Передбачається проведення групових консультацій (1 год. на тиждень згідно з розкладом консультацій).

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовий модуль 1. Методичні основи краєзнавчо-туристичної роботи.

Тема 1. Введення в краєзнавчо-туристичну діяльність.

Тема 2. Історія краєзнавчо-туристичної діяльності.

Тема 3. Нормативно-правова база та кадрове забезпечення краєзнавчо-туристичної діяльності.

Тема 4. Краєзнавчо-туристичні ресурси.

Тема 5. Рекреаційні ресурси України.

Тема 6. Напрями краєзнавчо-туристичної діяльності у навчальних та позанавчальних закладах.

Змістовий модуль 2. Організація краєзнавчо-туристичної роботи.

Тема 7. Основні види і організаційні форми краєзнавчо-туристичної роботи.

Тема 8. Методика проведення шкільних навчальних і позанавчальних екскурсій.

Тема 9. Методика проведення туристичних походів.

Тема 10. Методика проведення краєзнавчо-туристичних експедицій.

Тема 11. Організація роботи шкільного краєзнавчого гуртка.

Тема 12. Шкільні краєзнавчі кутки та музеї.

Тема 13. Проведення масових шкільних краєзнавчо-туристичних заходів.

Тема 14. Планування шкільної краєзнавчо-туристичної роботи.

Рекомендована література:

Основна

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: Київ. ун-т, 2001. 395 с.
2. Доценко А.І. Туристичне краєзнавство: Навчальний посібник. К.: Університет «Україна», 2021.
3. Дудорова Л. Ю., Романенко В..В. Організація краєзнавчо-туристичної діяльності. Курс лекцій. [навчально-методичний посібник]. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2009. 116 с.

4. Кашуба Я. М. Формування системи дитячого оздоровлення і туризму: монографія. Львів: ПАІС, 2007. 293 с.
5. Колотуха О.В. Ресурсний потенціал дитячо-юнацького туризму в Україні. К.: Український державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді, 2005. 116 с.
6. Колотуха О.В., Онищенко Є.В. Навчально-методичний комплекс курсу «Методика організації краєзнавчо-туристичної роботи». Кропивницький: ФОП Піскова М.А., 2016. 62 с.
7. Круль В. П. Краєзнавство. Навч.-метод. посібник. Чернівці: Вид. «Рута», 2007. 104 с.
8. Пангелов В. А. Аспекти підготовки фахівців з туристсько-краєзнавчої роботи в педагогічних ВНЗ / В. А. Пангелов // Туризм у ХХІ ст. К.: Знання України, 2002. С. 334-437.
9. Пангелов Б. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: навч. посіб. 2010. Київ: Академвидав. 248 с.
10. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство. Навчальний посібник., 2-е видання доповнене та перероблене. К.: «Альтерпрес», 2007.346с.
11. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. за ред. проф. Ф.Д. Заставного. 2-ге вид., виправл. К: Знання, 2008. 575 с.
12. Покоłodна М. М. Туристичне краєзнавство. Харків, Вид. ХНУМТ імені Бекетова, 2013. 10 с.
13. Полторак В.М. Туристичне краєзнавство України. Метод. рек. Одеса, 2013. 46 с.
14. Полторак В.М. Історія музейної справи в Україні. Метод. рек. Одеса, 2012. 57 с

Додаткова

1. Грабовський Ю. А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм [навч. посіб]. Т.: Богдан, 2009. 304 с.
2. Дегтяр В. Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму. К.: Науковий Світ, 2003. 203 с.
3. Денисенко Н. Ф., Аксьонова О.П.. Через рух – до здоров'я дітей: навч.-метод. посіб. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 88 с.
4. Дмитрук О. Ю., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм: навчальний посібник 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Альтерпрес. 2008. 280 с.
5. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму. Навчальний посібник / Жданова О.М., Тучак А.М., Поляковський В.І., Котова І.В. Луцьк: Редакційно-видавничий відділ Вежа Державного університету імені Лесі Українки, 2000. С. 175- 233.
6. Тронько П. Т. Українське краєзнавство в ХХ столітті. К.: Вид. ПУ НАНУ, 2002. 84 с.
7. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
8. Федорченко В. К., Мініч І.М. Туристський словник-довідник К.: Дніпро, 2000. С. 136.
9. Холлоуей Дж. К., Тейлор Н. Туристический бизнес: Пер. с 7-го англ. изд. К.: Знання, 2007. 798 с.
10. Фок С. Краєзнавство в системі народної освіти. *Краєзнавство. Географія. Туризм.* 2001. №13. С. 7–8.

Електронні інформаційні ресурси

1. Географія і туризм [Електронний ресурс]. URL: http://www.lgtinfo.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=33&Itemid=47&lang=ru
2. Державна національна програма «Освіта (Україна ХХІ століття)» [Електронний ресурс]. URL: http://portal.prolisok.org/osvita_ukraine_xxi.html.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
4. Закон України про освіту [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12/page3>

5. Закон України «Про туризм» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
6. Інструкція щодо організації та проведення екскурсій і подорожей з учнівською та студентською молоддю. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1341-14#Text>
7. Міністерство екології та природних ресурсів України [Електронний ресурс]. URL: www.menr.gov.ua
8. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>
9. Педагогічне краєзнавство [Електронний ресурс]. URL: <http://kraeznavstvo.at.ua/>
10. Положення про туристські маршрутно-кваліфікаційні комісії навчальних закладів [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1342-14#Text>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (тестування, самостійні роботи), періодичний контроль (контрольні роботи, зі змістових модулів), підсумковий контроль - залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та періодичний контроль														Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	20	100
10	5	10	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку питань за темами навчального курсу або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота студентів контролюється у вигляді: індивідуального опитування, письмових робіт, тестування, письмових звітів (конспектів). Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення, включені до контрольних заходів.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: поточні практичні роботи, підсумковий тестовий контроль здійснюються в аудиторії. У разі відсутності або низького результату всі роботи перескладаються одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. Всі індивідуальні самостійні завдання мають бути здані і захищені не пізніше передостаннього семінарського заняття. У разі порушення термінів здачі і захисту самостійних індивідуальних завдань кількість балів за їх виконання зменшується. Підсумковий контроль здійснюється в аудиторії на передостанньому тижні. У разі відсутності або низького результату підсумковий тестовий контроль перескладається одноразово на останньому тижні в день планової консультації.

Політика щодо академічної доброчесності: неприпустимі списування, студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання; студент повинен вільно володіти матеріалом, посилаючись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування та запізнень: студент не повинен пропускати семінарські заняття, про відсутність з поважних причин треба заздалегідь інформувати викладача, запізнень не бажані.

Мобільні пристрої: недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом або іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).

Поведінка в аудиторії: творча, ділова, доброзичлива атмосфера.